

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра публічного управління та адміністрування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
публічного управління та адміністрування,
протокол № 1 від «02» січня 2024 року

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура дисципліни	4
4. Теми практичних занять	8
5. Самостійна робота	8
6. Індивідуальне завдання	9
7. Методи навчання	9
8. Система оцінювання дисципліни	10
9. Ресурсне забезпечення	13
10. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів	15
11. Контактна інформація	15
12. Політика навчальної дисципліни	16

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Правове забезпечення державного управління	
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування	
Спеціалізація (за наявності)		
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	
Освітній рівень	бакалавр	
Статус дисципліни	обов'язкова	
Курс / семестр	1/1	
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>Денна форма навчання:</i> Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.	<i>Заочна форма навчання:</i> Лекції – 12 год Практичні заняття – 10 год Самостійна робота – 158 год
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/course/subscription/through/url/6ec377683ec2c35aee87	

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Метою навчальної дисципліни «Правове забезпечення державного управління» є формування у студентів цілісного наукового уявлення про систему і зміст правових норм, що забезпечують державне управління, а також вироблення відповідних компетенцій по їх реалізації у професійній діяльності.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни є особливості формування та використання нормативно-правової бази реалізації державного управління у різних сферах державотворення.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <p>Змістовний модуль 1. Правозастосування та законність в державному управлінні.</p> <p>Змістовний модуль 2. Вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.</p> <p>Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення державного управління» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набуття знань про елементи правового забезпечення державного управління; - засвоєння значення правової складової при розробці та реалізації управлінських рішень; - формування вміння тлумачити, аналізувати і правильно застосовувати правові норми, що регулюють формування і діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, – формування навичок здійснювати юридично значимі дії в точній відповідності з законом; – формування вміння аналізувати методи державного управління в ході розробки управлінських рішень.
Компетентності
<p>КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати</p>

цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.

ФК.2. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

ФК.3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

ФК.4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

ФК.6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК.9. Здатність впроваджувати інноваційні технології в публічному управлінні та адмініструванні.

ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПР4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

ПР5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ПР6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

ПР8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Правові акти державного управління.	Знати нормативно-правові акти, що регулюють державне управління. Визначити вимоги до актів державного управління. Розглянути галузь законодавства, галузеву належність правового акту, предмет і метод правового регулювання. Систематизувати правові акти державного управління, їх основні форми.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

2.	Тема 2. Етапи та порядок правозастосування в державному управлінні.	Вміти застосовувати правові норми в державному управлінні. Визначити принцип законності як метод у державному управлінні. Розглянути механізми і засоби забезпечення практичної реалізації законів. Визначити передумови забезпечення законності в державному управлінні. Розглянути дотримання принципу законності в державному управлінні. Опрацювати порядок застосування правових норм у державному управлінні.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
3.	Тема 3. Правова регламентація державної служби України.	Розуміти особливості організації та функціонування державної служби. Визначити мету та завдання державної служби. Оцінити сучасний правовий інститут державної служби. Опрацювати нормативно-правові документи, що регулюють державну службу.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
4.	Тема 4. Дотримання законності при виконанні завдань державного управління.	Визначити політичні та економічні передумови досягнення законності в державному управлінні. Розглянути питання контролю за законності з боку Президента України, судових, виконавчих органів та органів місцевого самоврядування. Визначити юридичну відповідальність посадових осіб у системі державного управління.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
5.	Тема 5. Правотворча ініціатива та її втілення органами державного управління.	Розуміти сутність правотворчої ініціативи. Знати ознаки правотворчості. Опрацювати функції правотворчості. Розглянути види правотворчості громадянського суспільства.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
6.	Тема 6. Ознаки та правові фактори корупції.	Вміти визначати причини та умови, що призводять до порушення антикорупційного законодавства, та заходи щодо їх усунення. Знати сутність і чинники корупції. Опрацювати шляхи подолання корупції.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
7.	Тема 7. Нормативно-правове забезпечення державного управління економікою України.	Розуміти сутність і характер державного управління економікою. Визначити суб'єктів адміністративно-правового регулювання.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
8.	Тема 8. Правове забезпечення державного управління у сфері освіти, науки, охорони здоров'я, соціального захисту населення та культури.	Знати сутність нормативноправового забезпечення державного управління в сфері освіти та науки. Розглянути складові нормативно-правового забезпечення. Визначити основні засади освіти в Україні.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

9.	Тема 9. Адміністративно-правове регулювання державного управління у сфері оборони, державної безпеки, зовнішніх відносин.	Знати адміністративне законодавство у сфері оборони, охорони державної безпеки та порядку. Визначити основні завдання, функції та повноваження органів управління в сфері оборони. Розглянути головні завдання, функції та повноваження органів внутрішніх справ.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
10.	Тема 10. Характеристика нормативно-правової системи державного управління.	Опрацювати нормативно-правові акти державного управління. Розглянути властивості підзаконних нормативно-правових актів. Визначити вимоги, що ставляться до нормативно-правових актів.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
11.	Тема 11. Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.	Визначити демократичні орієнтири розвитку держави. Знати критерії якості й ефективності державного управління. Розглянути напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
12.	Тема 12. Планування нормотворчої діяльності. Управління нормотворчістю.	Знати компоненти нормотворчості. Розглянути комплексний план нормотворчості. Підвищення ефективності нормотворчості. Опрацювати форми документів при плануванні. Визначити поширені форми планування нормотворчості.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
13.	Тема 13. Розвиток проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.	Розуміти проблемно-орієнтовані нормативно-правові бази. Розглянути методи колективних експертних оцінок. Опрацювати концепцію необхідного та достатнього складу нормативно-правових баз. Визначити необхідний рівень забезпеченості нормативно-правовими актами. Розглянути концепцію розроблення одного закону. Оцінити ефективне	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
14.	Тема 14. Правова відповідальність посадових осіб державного управління.	Розуміти зміст правової (юридичної) відповідальності. Розглянути види правової відповідальності. Знати особливості правової відповідальності державних службовців.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
15.	Тема 15. Інституціоналізація морального впливу на державне управління.	Знати визначення і значення моралі. Розглянути етичний кодекс державної служби. Етика управління як наука про управління. Професійна честь і гідність як ключові категорії.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Поняття, ознаки та види актів державного управління.	2
2.	Стадії застосування норм права.	2
3.	Конституційно-правове регулювання державної служби України	2
4.	Дотримання законності при виконанні завдань державного управління.	2
5.	Правотворча ініціатива та її втілення органами публічного управління.	2
6.	Причини поширеності корупції в Україні.	2
7.	Правове регулювання управління економікою.	2
8.	Нормативно-правові засади державного управління у сфері освіти.	2
9.	Адміністративно-правове регулювання державного управління у сфері оборони.	2
10.	Структура нормативно-правової системи державного управління.	2
11.	Основні напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення державного управління.	2
12.	Управління нормотворчістю.	2
13.	Розвиток проблемно-орієнтованих нормативно-правових баз.	2
14.	Удосконалення системи відповідальності органів і посадових осіб державного управління	2
15.	Процес закріплення морального впливу на державне управління.	2
	Разом	30

5. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні навчальної дисципліни «Правове забезпечення державного управління» складається з різних її видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання;
- 3) підготовка індивідуального науково-дослідного завдання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Держава як суб'єкт публічного управління.	20
2.	Тема 2. Функції держави і державне управління.	20
3.	Тема 3. Механізм державного управління	20
4.	Тема 4. Державне управління: принципи, методи, правові основи.	20
5.	Тема 5. Правові акти в державному управлінні.	20
6.	Тема 6. Законність в державному управлінні.	20
	Разом	120

6. Індивідуальне завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення державного управління» передбачає обов'язкову підготовку індивідуального науково-дослідного завдання за такими темами:

Поняття та система засобів забезпечення законності у державному управлінні.
Принципи та методи державного управління.
Правове забезпечення державного управління: сутність, принципи та основні підходи.

Правове забезпечення державного управління у сфері освіти.

Методи правового забезпечення державного управління.

Система і структура органів виконавчої влади.

Види діяльності органів виконавчої влади.

Державний контроль : поняття, завдання та принципи здійснення.

Правотворча ініціатива та її втілення органами державного управління.

Правові форми діяльності суб'єктів державного управління.

Поняття і види правових актів державного управління.

Правове регулювання управління економікою.

Правове регулювання взаємодії органів виконавчої влади.

Правові основи запобігання корупції в Україні.

Удосконалення системи і структури органів виконавчої влади.

Джерела правового регулювання державної служби.

Класифікація нормативно-правових актів державного управління.

Конфлікт інтересів на державній службі: правові способи вирішення.

Правові заборони і обмеження в системі державної служби.

Юридична відповідальність державних службовців.

Правотворчість в роботі органів державного управління.

Правозастосовчий процес : поняття, ознаки та форми.

Поняття і основні риси правових актів управління.

Правове регулювання державного управління у сфері оборони.

Нормативно-правові акти державного управління.

Критерії якості й ефективності державного управління.

Види правової відповідальності посадових осіб державного управління.

Етичний кодекс державної служби.

Презентація власного дослідження відбувається у вигляді підготовленої доповіді та створеної графічної презентації (15+ слайдів) за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.

7. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Правове забезпечення державного управління» використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).
Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі

Критерії поточного оцінювання:

«5 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«4 бали» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«3 бали» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 3 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри публічного управління та адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Контрольна робота/тестовий контроль.
2. Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання.

Контрольна робота/ Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить:

- за умови of-line навчання – письмова контрольна робота в аудиторії Університету;
- – в умовах on-line навчання – тестування в системі дистанційного навчання

Університету (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за контрольні роботи – за 10-бальною шкалою; кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою (вага оцінки у підсумковому контролі – 10 балів). Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 10 балів.

Підготовка індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ).

Вивчення навчальної дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту. Оцінювання ІНДЗ здійснюється за 10-бальною шкалою. Максимальна кількість балів за індивідуальний проєкт складає 5 балів. Сума балів за індивідуальний проєкт розраховується за наступною формулою:

Метою підготовки ІНДЗ є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.

Критерії оцінювання ІНДЗ :

«9-10 балів» – ІНДЗ виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив повне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«7-8 балів» – ІНДЗ містить деякі незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив достатнє володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«5-6 балів» – ІНДЗ містить незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно, проте сам проєкт не містить всебічного аналізу, а поставлені питання вирішені не повністю. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив загальне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією.

«Менше 5 балів» – ІНДЗ не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності.

Підсумковий семестровий контроль являє собою підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що з даної навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС

Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5. Оцінка за екзамен формується із суми відповідей здобувачів освіти (максимум 50 балів):

- 1) 1 теоретичне запитання (15 балів);
- 2) знання дефініції (5 балів);
- 3) розв'язування тестових завдань (15 балів: 5 тестів по 3 бали кожен) та вирішення практичного завдання (15 балів).

В умовах дистанційного навчання ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom і екзамен складається через виконання тільки письмової компоненти (30-50 тестових питань у системі дистанційного навчання університету (d-learn.pnu.edu.ua) (максимум 50 балів).

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві (талон № 2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон № 3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном № 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Шкала оцінювання для екзамену

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
60-69	D	задовільно
50-59	E	
25-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Ресурсне забезпечення

Рекомендовані джерела:

1. Сайт дистанційного навчання. URL : <https://test-d-learn.pnu.edu.ua/>
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Вид. четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с. URL: <https://cutt.ly/EM1CkkC>
3. Бакуменко В. Д., Усаченко Л. М., Червякова О. В. Теоретичні засади державного управління: навч. посіб. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 174 с.
4. Бондар Ю. М. Теорія правозастосування : курс лекцій. Київ : ЮВЕТА, 2010. 88 с.
5. Бочаров Д. О. Правозастосовча діяльність : поняття, функції та форми : проблемні лекції. Дніпропетровськ : АМСУ, 2006. 73 с.
6. Валєєв Р. Г. Освітнє право України : навч. посіб. Луганськ, 2011. 287 с. URL: https://www.irf.ua/files/ukr/programs/edu/edu_posibnyk.pdf
7. Василевська Т. Е., Саламатов В. О., Марушевський Г. Б. Етика державного управління : підручник. Київ : НАДУ, 2015. 204 с. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Etika-derzhavnogo-sluzhbovtsya.pdf>
8. Гаращук В. Контроль та нагляд у державному управлінні : навч. посіб. Харків : Фоліо, 2002. 176 с.
9. Дерев'яно С. Зміни до Конституції України як питання політичної доцільності. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія* Вип. 14 / Прикарпатський нац. університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ: Плай., 2020. С. 37–45.
10. Дерев'яно С. М. Інститут місцевого референдуму в Україні : доцільність та перспективи оновлення його конституційної моделі. *Прикарпатський вісник Наукового Товариства ім. Шевченка : Серія "Думка"*. 2018. Вип. 5 (49). С. 85–96.
11. Дерев'яно С. М. Обмеження політичних прав громадян в умовах воєнного стану: політико-правові підстави. *Держава і право: зб. наук. пр. Серія. Політичні науки*. Вип. 93 / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. С. 26–38.
12. Дерев'яно С. М. Спроби легітимації рашистського окупаційного режиму через референдум та їх нікчемність. *Держава і право : зб. наук. пр.* Вип. 91 / Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ : Вид-во "Юридична думка", 2022. С. 249–261.
13. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. Київ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/DERZHAVNE-UPRAVLINNYA-2012.pdf>
14. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: практ. посіб. для керів. служб управління персоналом: [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, С. Іголкін, І. Рошин, Д.

Трипольський; за заг. ред. К. Ващенко]. Київ : Центр адаптації держ. служби до стандартів Європейського Союзу, 2017. 68 с. URL: <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/aeoza-zeci-eo-20042017-z-ee.pdf>

15. Загальна теорія права : підруч. / М. І. Козюбра та ін. ; за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2015. 392 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/ documents/8/f/283756.pdf>

16. Запобігання та протидія корупції : навч. посіб. / А. М. Михненко, О. В. Руснак, А. М. Мудров та ін. ; за ред. А. М. Михненка. 4-ге вид., переробл. й доповн. Київ : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2013. 666 с. URL: <https://cutt.ly/ fNKu89n>

17. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : навч. посібн. Львів : «Новий Світ–2000», 2014. 429 с.

18. Крегул Ю. І. Правове забезпечення державного управління : навч.-метод. посіб. Київ: КНЕУ, 2017. 208 с.

19. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика) : навч. посіб. / За заг. ред. Б. В. Малишева. Київ : Реферат, 2010. 260 с. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/ 1114/10.1.pdf>

20. Організаційно-правове забезпечення сучасної антикорупційної політики: навч. посіб. / Укладачі: С. М. Клімова, Т. В. Ковальова / Харківський регіон. ін-т держ. упр. Нац. академії держ. упр. при Президенті України. Харків, 2015. 252 с. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/book/2015-opzsap/doc/01.pdf>

21. Правове забезпечення державного управління і державної служби : навч. посіб. Чернівці: Прут, 2018. 108 с.

22. Правозастосування : навч. посіб. / О. А. Назаренко та ін. / За заг. ред. С. Д. Гусарева. Київ : НАВС, ФОП Маслаков, 2020. 160 с. URL: <https://cutt.ly/zBJJzyh>

23. Правові основи запобігання та боротьби із корупцією : навч. посіб. для підготовки до атестації здобувачів вищої освіти / Б. М. Головкін, К. А. Автухов, М. Ю. Валуйська, С. Ю. Лукашевич та ін. ; за ред. Б. М. Головкіна і С. Ю. Лукашевича. Харків : Право, 2018. 288 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/386/3_Pravovi%20osnovi%20zapobigannja_vnutri.pdf

24. Сенишин О. С., Горинь М. О., Кундицький О. О. Державне регулювання економіки : навч. посіб. Львів : Львівський нац. ун-т імені Івана Франка, 2014. 334 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytskyu.pdf

25. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/tdp/navch_pos_tdp.pdf

26. Теорія держави і права : підручник / [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Передерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6689/Teoriia%20derzhavy%20i%20prava_pidruchnyk_KhNUVS_2018.pdf?sequence=4&isAllowed=y

27. Третяк Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с.

28. Ушакова Н. Г., Зарецька Л. М. Державне регулювання економіки : навч. метод. посіб. Харків: ХДУХТ, 2014. 225 с.

29. Цвік М. В., Петришин О. В., Авраменко Л. В. Загальна теорія держави і права. Харків, 2009. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI_2009/TEorijaDerjav_2009.pdf

Перелік рекомендованих до вивчення нормативно-правових актів, енциклопедичних і довідкових видань, монографій і статей наведено у планах практичних занять.

10. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів

Викладач	Різновид підвищення кваліфікації
Дерев'яно Сергій Миронович	<p>1. Упродовж 2005-2008 років – докторант Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю 12.00.02 – конституційне право; здобувач відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.</p> <p>2. Упродовж 2013–2014 років – директор департаменту освіти, науки, сім'ї, молоді та спорту Івано-Франківської обласної державної адміністрації.</p> <p>3. Планове стажування в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України з 15.11.2018 р. до 25.01.2019 р. тривалістю 150 год (5 кредитів ЄКТС).</p> <p>4. Тренінги для експертів Національного агентства забезпечення вищої якості вищої освіти (вересень, грудень 2019 р.; 07-08.06.2021 р.)</p> <p>5. Міжнародне стажування (комплексне підвищення кваліфікації) «Fundraising and organization of project activities in educational establishments: European experience» («Фандрейзинг та організація проектної діяльності в закладах освіти: європейський досвід»), тривалістю 180 годин (6 кредитів ECTS) в Department of Polish-Ukrainian Studies of Jagiellonian University in Krakow (кафедра Польсько-Українських Студій Ягеллонського університету (м. Краків, Республіка Польща) з 12.02.2022 р. по 20.03.2022 р.</p>

11. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра публічного управління та адміністрування м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,</p> <p> каб. 115 (вхід з вул. Чорновола)</p> <p> https://kpua@pnu.edu.ua</p>
Викладач	<p></p> <p></p> <p>Дерев'яно Сергій Миронович доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних інститутів та процесів, професор кафедри публічного управління та адміністрування</p>
Контактна інформація	<p> +38 (096) 017 48 20</p>

викладача	 serhii.derevianko@pnu.edu.ua Робочі години: Пн-Пт – 8:30 – 17:00
-----------	---

12. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». • Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5).</p> <p>Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п. 14 «Відрахування студентів»</p>

	«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р.). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

«Dura lex, sed lex» – закон суворий, але закон

Викладач

Дерев'янку С. М.